

Folketingsmand, Lektor Hartvig Frisch's Tale i 6. Udvalg den 1. Oktober 1936.

»Paa den danske Delegations Vegne og i Tilslutning til Udenrigsminister, Dr. Munchs Tale i Forsamlingen ønsker jeg at rejse Spørgsmaalet, om det ikke vil være nødvendigt, at Folkeforbundet, i langt større Omfang end hidtil og paa en helt ny Maade, organiserer en aktiv Propaganda for dets Idéer.

Meget er blevet sagt om den moralske Afrustning, og det maa erkendes, at der i saa Henseende er blevet udført et værdifuldt Arbejde af Kommissionen for intellektuelt Samarbejde og det internationale Institut i Paris. Men det kan ikke nægtes, at de paagældende Beretninger og Publikationer — trods deres gode Tanker og omhyggelige Udarbejdelse — i den offentlige Mening er kommet helt til kort overfor den Flod af Krigspropaganda, som i de senere Aar har overskyldet Menneskeheden.

Den danske Regering er derfor af den Overbevisning, at der paa dette vigtige Omraade bør tages et helt nyt Udgangspunkt, enten ved at der oprettes et nyt Organ, eller ved at Forbundets Oplysningsafdeling forsynes med saadanne Midler, at den kan konkurrere med Krigspropagandaen — hvad enten denne foregaar aabent eller skjult — og saaledes at Afdelingen kan samarbejde med de bestaaende private Organisationer med Henblik paa en Paavirkning af den offentlige Mening og en Udbredelse indenfor den nye Generation af Fredens og Samarbejdets store Idéer. Der ligger det rette Felt for intellektuelt Samarbejde, og andre Medlemmer af Udvalget har ogsaa paa vist Resultater af dette Arbejde, f. Eks. paa Radioens, Pressens og forskellige Videnskabers Omraade.

Jeg vil i saa Henseende gerne henlede Opmærksomheden paa *Filmen*, særlig Nyhedsstoffet, de saakaldte »Ugerevyer«. Selv i de mest fredelige Lande vil man finde Ugerevyerne fyldt med Billeder, der stærkt nærmer sig Krigspropaganda. For det store Publikum i mange Lande udgør disse Ugerevyer den mest direkte Form for Oplysning om internationale Forhold, ofte den eneste. Hvorfor tager Folkeforbundet ikke den Opgave op ogsaa at vise Verden Billeder af Menneskenes Virksomhed for Freden, i Stedet for kun at fremvise Flyvemaskiner, Krigsskibe og Militærparader? Maaske vil det siges, at de militære Scener giver en mere dramatisk Effekt; men netop derfor kræves der Idéer og Dygtighed til at bekæmpe deres Indflydelse. Hvis man ikke faar gjort de rette Personer interesseret i dette Arbejde, vil det ikke lykkes.

Foruden Radio, Presse, Videnskab og Film er ogsaa *Skolen* et vigtigt Virkefelt. Ingen Propaganda er mere virksom end den, som i Skoletimerne trænger ind i Eleverne, »hvis Sind« — som en engelsk Forfatter har sagt — »er bløde som Voks, men hvor Indtrykkene bliver staaende som mejslet i Marmor«. Hvad f. Eks. Historieundervisningen angaar, vilde Folkeforbundet udføre et bemærkelsesværdigt Arbejde ved, i Fællesskab med berømte Videnskabsmænd fra hele Verden, at udgive en kort — upartisk og populært affattet — Verdenshistorie til Brug for Børnene i alle Lande.

Ved Samarbejde mellem de skandinaviske Lande er der i disse blevet foretaget en Udrensning af de Historiebøger, der anvendes i Skolerne, et Arbejde hvori den norske Udenrigsminister, Professor Koht har deltaget paa fremtrædende Maade. Ved denne Gennemgang viste det sig, at der selv i de skandinaviske Lande, der ikke er meget tilbøjelige til at nære Uvilje mod hinanden, i de fleste af Bøgerne fandtes en Mængde Misforstaaelser og Fejl. Mon ikke en lignende Gennemgang vilde være nyttig ogsaa i andre Lande?

Foruden Skolen er der endnu en Faktor af stor Betydning for Følelserne mellem Landene, nemlig *Sporten*. Det maa indrømmes, at der paa dette Omraade ofte næres en overdreven Nationalitetsfølelse, i Stedet for at det rent menneskelige Kammeratskab burde være den ledende Tanke. Jeg vil derfor foreslaa, at Folkeforbundet tager et Initiativ ogsaa hvad denne væsentlige Side angaar.

Adskillige af de Punkter, jeg her har nævnt, kan maaske synes vanskelige Opgaver for Folkeforbundet, som selvfølgelig maa opretholde sin Upartiskhed overfor alle Nationer og kun gaa ind for de klare Principper, der var Grundlaget for dets Oprettelse. Men de mange private